

Silkeborg Kommune
Natur og Miljø

Att.: Åge Ebbesen
aae@silkeborg.dk

Kun sendt via e-post

25. juni 2024

Tilladelse til at gennemføre vandløbsrestaurering i Funder Å

Silkeborg Kommune meddeler i medfør af vandløbsloven¹ og bekendtgørelse om vandløbsregulering og -restaurering m.v.² tilladelse til at udføre vandløbsrestaurering i den nedre del af Funder Å.

Afgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen er 4 uger fra tilladelsesdatoen. Søgsmålsfristen er seks måneder fra tilladelsesdatoen.

Venlig hilsen

Martin Andersen
Biolog

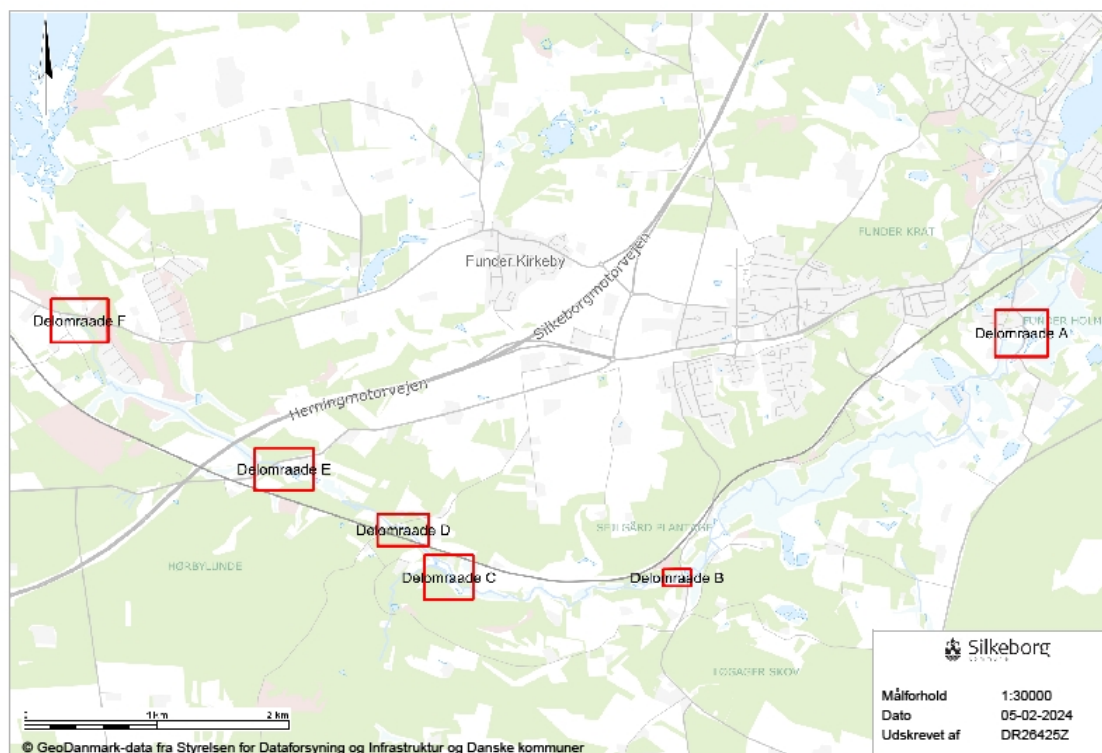
Anders Isberg Aahave
Biolog

¹ Lov om vandløb: lovbek. nr. 1217 af 25. november 2019

² Bek. nr. 834 af 27. juni 2016 om vandløbsregulering og -restaurering mv.

Baggrund

Lodsejeren, Silkeborg Fiskeriforening og Natur og Miljø, Silkeborg Kommune ønskes i samarbejde at udføre vandløbsrestaurering i Funder Å.

Figur 1 Oversigtskort der viser hvor de seks delområder er lokaliseret. Delområde F ligger i Ikast-Brande Kommune hvorfor der meddeles særskilt tilladelse til dette område.

Berørte matrikler

Følgende matrikler berøres af projektet:

- Matrikel nr. 126l, Silkeborg Markjorder
- Matrikel nr. 1z, Sejlgård, Funder
- Matrikel nr. 4e, Løgager By, Them
- Matrikel nr. 4d, Pårup By, Funder
- Matrikel nr. 14ab, Funder By, Funder
- Matrikel nr. 4aa, Funder Kirkeby, Funder
- Matrikel nr. 3e, Funder Kirkeby, Funder

Vandområdet

Vandsystem

Projektet berører 2 vandområder der begge ligger i Funder Å. Det er områderne Funder Å (o8677), Kalkens Bæk (o8678). Det korrekte geografiske navn for vandløbet med hele projektet er Funder Å. I det følgende nævnes 'Funder Å' som en fælles betegnelse for vandområde o8677 og o8678, medmindre andet angives.

Funder Å er et tilløb til Gudenåen, som udmunder i Randers Fjord. Vandløbet har tidligere haft dårlig vandkvalitet, der nu er forbedret. Funder å er et større vandløb der på projektstrækningen har en bundbredde fra ca. 2,0- 8,0 m. Vandløbet har et meget lille drænopland og vandføringen er primært kildefødt. Der er derfor relativ lille udsving i vandføringen.

Målsætning og tilstand

Funder Å og Kalkens Bæk er har begge målsætningen god økologisk tilstand i den statslige vandområdeplan. Ifølge statens MiljøGIS er der opnået samlet god tilstand i Funder Å (08677). Der er dårlig samlet økologisk tilstand i Kalkens Bæk (08678). Der er ukendt tilstand for alger i begge vandområder og ukendt tilstand for planter i Kalkens Bæk (08678)

Klassifikation

Vandløbet er et offentligt vandløb.

Projektet

Formål

Formålet med projektet er at forbedre leveforholdene for vandløbets dyr og planter.

Nuværende forhold

Vandløbet har tidligere haft dårlig vandkvalitet, der nu er forbedret. En række projekter har reduceret okkerpåvirkningen. Funder å er et større vandløb der på projektstrækningen har en bundbredde fra ca. 2,0- 8,0 m. Vandløbet har et meget lille drænopland og vandføringen er primært kildefødt. Der er derfor relativ lille udsving i vandføringen.

Vandløbet har dårlige fysiske forhold for fisk på strækningen, der mangler stensubstrat. Der ønskes derfor udlagt en større gydebanke med grus og sten.

Projekt for vandløbsrestaurering

Der udlægges grus banker og marksten ved tilgængelige vejbroer i alt 120 m³ grus og 30 m³ sten. Gydebankerne anlægges efter anvisninger på: <https://www.fiskepleje.dk/vandloeb/restaurering/gydegrus>.

Der ønskes givet mulighed for mindre justeringer under arbejdet, hvis der stødes på flyde sand, pyrit holddige jordlag, gamle rør m.v.

Dambrug og Put and Take nedstrøms varsels i god tid før udlægning. Alt grej desinficeres med Virkon S.

Det forventes ikke at der sker vandstands- eller afstrømningsmæssige ændringer på nabo arealer. Hvis det mod forventning skulle ske, foretager Natur og Miljø, Silkeborg kommune justeringer af projektet, der kan løse eventuelle problemer.

Oversigt og beskrivelse af delområder

Figur 2. Delområde A - Funderholmevej. Her udlægges 10 m³ grus og 3-4 m³ sten i vandløbskant markeret med blå stiplede linje på nedenstående kortudsnit.

Figur 3. Delområde B - Funder Ådalsvej. Her udlægges 50 m³ grus og 15 m³ sten i vandløbskanten markeret med blå stiplet linje på nedenstående kortudsnit.

Figur 4. Delområde C – Harbovad. Her udlægges på to lokaliteter 10 + 10 m³ grus og 2-3 m³ sten langs vandløbskanten markeret med en blå stiplede linje på kortudsnittet nedenfor.

Figur 5. Delområde D - Harbovad. Her udlægges 10 m³ grus og 1-2 m³ sten langs vandløbskanten markeret med blå stiplede linje på kortudsnittet nedenfor.

Figur 6. Delområde E - Skærskovhedevej. Her udlægges 20 m³ grus og 5 m³ sten langs vandløbskanten markeret med blå stiplede linje på kortudsnittet nedenfor.

Tidsplan

Projektet søges anlagt i 2024.

Økonomi

Lodsejerne stiller jorden til rådighed.

Øvrige udgifter afholdes af Natur og Miljø, Silkeborg kommune og Silkeborg Fiskeriforening (gruspuljen + egne midler).

Projektets effekter

Natur og miljø

Projektet sikrer bedre leveforhold for fisk og smådyr i Funder Å og forventes at bidrage til en forbedring af tilstanden de to berørte vandområder Funder Å og Kalkens Bæk.

Afstrømning og vandstand

Det forventes ikke at der sker vandstands- eller afstrømningsmæssige ændringer på nabo arealer. Hvis det mod forventning skulle ske, foretager Natur og Miljø, Silkeborg kommune justeringer af projektet, der kan løse eventuelle problemer.

Tilladelse til restaurering

Der meddeles i henhold til § 37 i vandløbsloven og § 26 i bekendtgørelse om vandløbsregulering og -restaurering m.v. tilladelse til restaurering af Funder Å på følgende vilkår:

1. Anlægsarbejdet skal udføres i generel overensstemmelse med projektbeskrivelsen.
2. Grusmaterialet til udlægning på vandløbsbunden må ikke indeholde porøst flintesten eller kalk.
3. Der må ikke anvendes materialer, som er behandlet med miljøskadelige stoffer i eller ved vandløbet.
4. Det skal sikres, at udvaskning af sand, jord, sten og grus begrænses mest muligt under og efter anlægsarbejdet.
5. Denne tilladelse bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden tre år fra tilladelsesdatoen.

Offentlig høring

Projektet har været i offentlig høring på kommunens hjemmeside i otte uger fra 8. april 2024 til 3. juni 2024. Silkeborg Kommune har modtaget bemærkninger til projektet fra Fiskeristyrelsen, som anbefaler, at projektet gennemføres som beskrevet i projektbeskrivelsen.

Teknik- og Miljøafdelingens vurdering af projektet

Det er Teknik- og Miljøafdelingens vurdering, at vandløbsrestaureringen vil bidrage positivt i forhold til, at der kan opnås og fastholdes god økologisk tilstand i Funder Å og Kalkens Bæk. Afdelingen forventer ikke, at projektets gennemførelse resulterer i negative

miljøpåvirkninger eller væsentlige afvandingsmæssige ændringer af de nuværende forhold under eller efter anlægsarbejdet. Der kan derfor meddeles tilladelse til vandløbsrestaureringsprojektet.

Forhold til anden lovgivning

Naturbeskyttelseslovens § 3

Der er meddelt særskilt dispensation efter naturbeskyttelsesloven.

VVM-bekendtgørelsen

Restaureringen er omfattet af Bekendtgørelse af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) (lbk nr 1376 af 21/6 2021), Bilag 2, punkt 10f Anlæg af vandveje, som ikke er omfattet af bilag 1, kanalbygning og regulering af vandløb. Projektet er VVM-screenet, og kommunen har truffet afgørelse om, at en særlig vurdering af virkninger på miljøet fra det ansøgte projekt ikke er nødvendig. Afgørelsen er truffet efter § 21 i bekendtgørelsen.

Påvirkning af Natura2000-områder

Kommunen må, i henhold til habitatbekendtgørelsen³, ikke give tilladelser og dispensationer til projekter, der kan skade de internationale naturbeskyttelsesområder eller arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget (bilag II-arter), eller de strengt beskyttede arter på det tilhørende bilag IV (bilag IV-arter). Kommunen skal derfor vurdere den mulige påvirkning i sagsbehandlingen.

Funder Å er et tilløb til Gudenåen, som indgår i habitatområdet H45: Gudenå og Gjern Bakker. Funder Å har udløb i Ørnsø, som er en del af habitatområde H181: Silkeborgskovene

Table 1 – Udpegningsgrundlag for habitatområdet 'Gudenå og Gjern Bakker', sammenhæng til projektområdet samt vurdering af risikoen for påvirkning ved projekt gennemførelse.

Natura2000 område: Gudenå og Gjern Bakker (H45)

Udpegningsgrundlag	Sammenhæng til projektområde	Risikovurdering
1037 Grøn kølleguldsmed (Ophiogomphus cecilia)	Ingen kendte forekomster	Findes sandsynligvis ikke på den pågældende vandløbsstrækning da den foretrækker brede vandløb med hurtigt strømmende vand.
1096 Bæklampret (Lampetra planeri)	Forekommer i Funder Å	Udlægning af gydegrus og sten vurderes ikke at påvirke bæklampret væsentligt negativt.
1166 Stor vandsalamander (Triturus cristatus cristatus)	Kan forekomme	Ingen registrerede fund. Den findes sandsynligvis ikke i projektområdet og

³ Habitatbekendtgørelsen, BEK nr. 2091 12/11/2021

Udpegningsgrundlag	Sammenhæng til projektområde	Risikovurdering
1318 Damflagermus (<i>Myotis dasycneme</i>)	Kan forekomme	foretrækker vandhuller frem for strømmende vand. Damflagermus vurderes ikke at blive påvirket væsentligt negativt, da projektet er med til at øge fødegrundlaget i form af flyvende insekter.
1355 Odder (<i>Lutra lutra</i>)	Forekommer i Funder Å	Odder vurderes ikke at blive påvirket væsentligt negativt, da projektet er med til at øge fiskebestand og dermed fødegrundlaget for odder.
3150 Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks	Ingen sammenhæng	
3260 Vandløb med vandplanter	Ingen sammenhæng	
3270 Vandløb med tidvis blottet mudder med enårige planter	Ingen sammenhæng	
4010 Våde dværgbusksamfund med klokkelyng	Ingen sammenhæng	
4030 Tørre dværgbusksamfund (heder)	Ingen sammenhæng	
6230 * Artsrige overdrev eller græsheder på mere eller mindre sur bund	Ingen sammenhæng	
6430 Bræmmer med høje urter langs vandløb eller skyggende skovbryn	Ingen sammenhæng	
7140 Hængesæk og andre kærsumfund dannet flydende i vand	Ingen sammenhæng	
7220 * Kilder og væld med kalkholdigt (hårdt) vand	Ingen sammenhæng	
7230 Riggær	Ingen sammenhæng	
9120 Bøgeskove på morbund med kristtorn	Ingen sammenhæng	
9190 Stilkegeskove og -krat på mager sur bund	Ingen sammenhæng	
91D0 * Skovbevoksede tørvemoser	Ingen sammenhæng	
91E0 * Elle- og askeskove ved vandløb, søer og væld	Ingen sammenhæng	

Tabel 2 – Udpegningsgrundlag for habitatområdet 'Silkeborgskovene', sammenhæng til projektområdet samt vurdering af risikoen for påvirkning ved projekt gennemførelse.

Natura2000 område: Silkeborgskovene (H181)

Udpegningsgrundlag	Sammenhæng til projektområde	Risikovurdering
1096 Bæklampret (<i>Lampetra planeri</i>)	Forekommer i Funder Å	Udlægning af gydegrus og sten vurderes ikke at påvirke bæklampret væsentligt negativt.
1166 Stor vandsalamander (<i>Triturus cristatus cristatus</i>)	Kan forekomme	Ingen registrerede fund. Den findes sandsynligvis ikke i projektområdet og

Udpegningsgrundlag	Sammenhæng til projektområde	Risikovurdering
1318 Damflagermus (<i>Myotis dasycneme</i>)	Kan forekomme	foretrækker vandhuller frem for strømmende vand. Damflagermus vurderes ikke at blive påvirket væsentligt negativt, da projektet er med til at øge fødegrundlaget i form af flyvende insekter.
1355 Odder (<i>Lutra lutra</i>)	Forekommer i Funder Å	Odder vurderes ikke at blive påvirket væsentligt negativt, da projektet er med til at øge fiskebestand og dermed fødegrundlaget for odder.
3110 Kalk- og næringsfattige søer og vandhuller (lobeliesøer)	Ingen sammenhæng	
3140 Kalkrige søer og vandhuller med kransnålalger	Ingen sammenhæng	
3150 Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks	Ingen sammenhæng	
3160 Brunvandede søer og vandhuller	Ingen sammenhæng	
3260 Vandløb med vandplanter	Funder Å	Udlægning af grus og sten på få udvalgte strækninger vurderes ikke, at kunne påvirke mængden eller sammensætningen af vandplanter i Funder Å væsentligt negativt.
3270 Vandløb med tidvis blottet mudder med enårige planter	Ingen sammenhæng	
4030 Tørre dværgbusksamfund (heder)	Ingen sammenhæng	
6410 Tidvis våde enge på mager eller kalkrig bund, ofte med blåtop	Ingen sammenhæng	
7140 Hængesæk og andre kærersamfund dannet flydende i vand	Ingen sammenhæng	
7220 * Kilder og væld med kalkholdigt (hårdt) vand	Ingen sammenhæng	
7230 Riggær	Ingen sammenhæng	
9120 Bøgeskove på morbund med kristtorn	Ingen sammenhæng	
9130 Bøgeskove på muldbund	Ingen sammenhæng	
9160 Egeskove og blandskove på mere eller mindre rig jordbund	Ingen sammenhæng	
91D0 * Skovbevoksede tørvemoser	Ingen sammenhæng	
91E0 *Elle- og askeskove ved vandløb, søer og væld	Ingen sammenhæng	

På grund af det ansøgtes begrænsede omfang – udlægning af grus og sten vurderes det, at det ansøgte, ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af naturtyper på Natura 2000-områdets udpegningsgrundlag, hverken i anlægsfasen eller når projektet er gennemført.

Bilag IV-arter

Der er registreret følgende bilag IV-arter i området: Bæklampret og Odder, som begge også er på udpegningsgrundlaget for nærmeste Natura 2000-område. Derudover er Funder Å potentielt yngle- eller rasteområde for grøn kølleguldsmed.

Bæklampret lever hele sit liv i ferskvand, og kræver en god biologisk vandløbskvalitet, men kan findes i både små og større vandløb. Den behøver både lavvandede grusområder med hurtig strøm og mere roligt flydende, dybe strækninger med sand- eller mudderbund. Arten sætter også krav til tilstedeværelsen af vandplanter hele året.

Ved seneste fiskeundersøgelse fra 2019 blev der fundet bæklampret ved delområde D (Harbovad) samt delområde F (Funderholmevej).

Voksne bæklampretter gyder om foråret på grus- og sandbund mellem større sten på strækninger med god vandhastighed. Når larverne nogle dage efter klækningen forlader gydebankskerne driver de nedstrøms og graver sig ned i mudderbund på en lokalitet med lavere vandhastighed. Idet bæklampret ligesom ørred behøver grus for til gydning samt at der ikke graves i vandløbet, vurderer Silkeborg Kommune at udlægning af grus kan være til fordel for bæklampret.

Odder færdes i hele Gudenåsystemet, og kan potentielt findes i tilknytning til alle vådområder. Dens yngle- og rasteområder kan findes i hele udbredelsesområdet.

Individerne kræver meget plads, hvorfor det er vigtigt med gode spredningskorridorer i form af vandløb og sammenhængende naturområder. Odder er nataktiv og følsom over for menneskelig forstyrrelse.

Der er registreret spor og ekskrementer efter odder ved delområde B samt ved delområde E i 2010, hvor der ved delområde E var en odderpassage under vejbroen. Silkeborg Kommune har ikke kendskab til odderbo på de berørte strækninger af Funder Å. Da de ansøgte aktiviteter udføres i dagtimerne, ikke påvirker åens brinker, vurderer Silkeborg Kommune, at der ikke er risiko for negativ påvirkning af odderen. Silkeborg Kommune vurderer, at de ansøgte aktiviteter vil forbedre tilstanden i vandløbet, og derved også forbedre odderens levevilkår i Funder Å.

Grøn Kølleguldsmed findes langs Gudenåen, hvor den er afhængig af lysåbne, vandløbsstrækninger med hurtigt strømmende vand, med sandet bund og god vandkvalitet. Artens rasteområder er primært nær vandløbet, men voksne individer kan også søge længere bort fra ynglestedet. Silkeborg Kommune vurderer, at de berørte strækninger ikke er yngleområde for arten, idet vandløbet på strækningerne er enten skygget eller har for groft bundsubstratet. Sporadiske strejfare kan dog forekomme langs åen, men vurderes ikke at blive påvirket af projektet.

Klagevejledning

Afgørelser efter Vandløbsloven kan i henhold til lovens kapitel 16 påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet af:

- 1) den, afgørelsen er rettet til,
- 2) enhver, der må antages at have en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at denne afgørelse er meddelt. Du klager via klageportalen, som du finder via borger.dk eller virk.dk. Du logger på

klageportalen med Nem-ID. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Silkeborg Kommune via klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på 900 kr. for borgere og 1.800 kr. for virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder.

I klageportalen sendes din klage automatisk først til Silkeborg Kommune. Hvis Silkeborg Kommune fastholder afgørelsen, sender kommunen klagen videre til behandling i nævnet via klageportalen. Du får besked om videresendelsen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet afviser din klage, hvis du sender den uden om klageportalen, medmindre du er blevet fritaget for brug af klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Silkeborg Kommune. Kommunen videresender din anmodning til nævnet, som herefter beslutter om, du kan fritages. [Se betingelserne for at blive fritaget på klagenævnets hjemmeside, naevneneshus.dk](#)

Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges klagefristen til den følgende hverdag.

Afgørelsen må ikke udnyttes før klagefristens udløb. I tilfælde af klage må afgørelsen ikke udnyttes, før sagen er afgjort af Miljø- og Fødevareklagenævnet, medmindre nævnet bestemmer andet.

Kommunen skal gøre opmærksom på, at involverede parter i sagen har ret til aktindsigt. Hvis du vil anmode om aktindsigt eller har spørgsmål til sagen, er du velkommen til at kontakte Anders Aahave på tlf. 89 70 20 87 eller e-mail: aia@silkeborg.dk

Annoncering og underretning om afgørelsen

Denne afgørelse annonceres på kommunens hjemmeside fra dags dato og indtil klagefristen er udløbet. Se www.silkeborgkommune.dk.

Direkte underretning

Følgende har modtaget direkte advisering om afgørelsen:

Navn	Email
Ansøger	
Lodsejere	
Kystdirektoratet	kdi@kyst.dk
Fiskeristyrelsen, Fiskeriinspektorat Øst	inspektoratoest@fiskeristyrelsen.dk
Danmarks Naturfredningsforening	dnsilkeborg-sager@dn.dk
Danmarks Sportsfiskerforbund	post@sportsfiskerforbundet.dk lbt@sportsfiskerforbundet.dk oestjylland@sportsfiskerforbundet.dk
Silkeborg Fiskeriforening	formand@silkeborg-fiskeriforening.dk
Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark	nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
Silkeborg Museum	info@silkeborgmuseum.dk
Friluftsrådet	Silkeborg@friluftsradet.dk